

Starokatolícka cirkev na Slovensku

Cirkevná ústava

Nitra 1997

Cirkevná ústava Starokatolíckej cirkvi na Slovensku

I. Diel

Všeobecné ustanovenia

- § 1. Kresťania žijúci na území Slovenskej republiky, ktorí vyznávajú starú, pôvodnú katolícku vieru, tvoria cirkevné spoločenstvo pod názvom Starokatolícka cirkev na Slovensku.
Organizačne tvorí cirkev jedno biskupstvo, ktoré zaberá celé územie Slovenskej republiky.
Sídlo biskupa a ústredia cirkvi je Nitra.

II. Diel

Biskup

- § 2. Biskup má, prihliadnuc k tomuto ustanoveniu, všetky práva a povinnosti, ktoré všeobecne právo prideluje biskupom; zvlášť má právo potvrdzovať farárov a duchovných volených obcami; udeľuje svätenie, kontroluje jednotlivé obce, chrámy i cirkevné knihy, atď. Zvoláva synodu, ktorej je predsedom, udeľuje sviatosť birmovania; má právo v každej obci konať bohoslužbu, kázať, atď. Biskup je zástupcom cirkvi navonok.
Pokiaľ niet biskupa, sú všetky duchovenské práva, s výnimkou kňazského svätenia a sviatosti birmovania, vykonávané duchovným, ktorý je k tomu poverený synodálnou radou. Avšak duchovný so svätením Východnej cirkvi môže vysluhovať i sviatosť birmovania.
- § 3. Biskupa volí synoda. Voľbu riadi podpredseda synodálnej rady. Pri jeho zaneprázdnení iný laik, ktorý je určený synodálnou radou.
- § 4. Ihneď po prijatí voľby vykoná pred účastníkmi synody, prípadne pred zástupcami synody, nimi zvolený sľub, že bude svedomito plniť povinnosti biskupa i ustanovenia tohoto zriadenia.
Do vysviacky užíva titul biskup elektus.
- § 5. Pokiaľ niet stálej dotácie, obdrží biskup plat od synodálnej rady, ktorý určí synoda.
- § 6. Biskup môže poveriť úradom generálneho vikára duchovného člena synodálnej rady alebo s jej súhlasom i iného duchovného.
- § 7. Pri uprázdnení biskupského stolca prenesie synodálna rada povinnosti a práva, ktoré ukladá všeobecne právo na správcu biskupstva, resp. administrátora cirkvi. Toho volí zo

svojich duchovných členov.

III. Diel

Synodálna rada

- § 8. V riadení cirkevného života stojí biskupovi po boku zvolená synodálna rada ako uznášajúci sa zbor.
- § 9. Synodálna rada sa skladá zo štyroch duchovných a piatich laikov.
- § 10. Členovia synodálnej rady sa volia na synode nadpolovičnou väčšinou prítomných. Ich mandát trvá do najbližšej riadnej synody.
- § 11. Ak počas volebného obdobia vystúpi člen synodálnej rady, ostatní členovia synodálnej rady môžu kooptovať ďalšieho člena na dobu do najbližšej synody.
- § 12. Predsedom synodálnej rady je biskup, ktorý vedie jej schôdze. Podpredsedom je laik, zvolený členmi synodálnej rady z ich stredu.
- § 13. Generálny vikár, ak nie je členom synodálnej rady, je oprávnený zúčastňovať sa schôdzi s poradným hlasom, v neprítomnosti biskupa s plným hlasovacím právom.
- § 14. Na schôdze synodálnej rady pozýva predseda všetkých členov a generálneho vikára, pričom oznámi denný program. Synodálna rada je uznášaniashopná, ak sú prítomní okrem biskupa, alebo za jeho neprítomnosti vikára, aspoň traja členovia. Pri rovnosti hlasov rozhoduje predseda.
- § 15. Synodálna rada spravuje fondy určené pre všeobecné účely cirkvi a skladá z nich účty synode.

IV. Diel

Synoda

- § 16. Riadne zasadania synody sa konajú raz za dva roky. Zvoláva ich biskup, v prípade uprázdnenia biskupského stolca synodálna rada. Biskup môže po vyrozumení synodálnej rady zvolať i mimoriadne synody.
- § 17. Do pôsobnosti synody prináleží:
- a/ stanoviť všetky normatívne ustanovenia vo vnútorných záležitostiach cirkvi, ktoré sa týkajú bohoslužby alebo riadenia cirkevných záležitostí, schvaľovať zmeny a doplnky cirkevnej ústavy;
  - b/ definitívne rozhodovať vo všetkých cirkevných záležitostiach proti duchovným a laikom;
  - c/ ukladať cirkevnú daň pre všeobecné účely;

- d/ voliť biskupa;
- e/ prijímať zásadné rozhodnutia vo vzťahu k štátu, iným cirkvám a inštitúciám;
- f/ ustanovovať dotácie biskupovi.

- § 18. Členovia synody sú:
- a/ biskup a synodálna rada;
  - b/ všetci duchovní cirkvi;
  - c/ delegát za každú farskú, resp. filiálnu obec, ktorá má aspoň 100 členov.
Menšie obce sa môžu po dohode za účelom voľby delegáta spojiť tak, aby na každých 100 členov pripadal 1 delegát. Väčšie obce volia na každých 100 členov 1 delegáta a za posledných neúplných 100 tiež jedného.
Všetky obce a filiálne obce každoročne pred 1. júlom odošlú synodálnej rade zoznam veriacich.
- § 19. Legitimácie delegátov overuje synodálna rada. O sporných legitimáciách rozhoduje synoda.
- § 20. Synode predsedá biskup, resp. administrátor cirkvi, v jeho neprítomnosti so súhlasom synodálnej rady, ním menovaný zástupca.
- § 21. Synodálna rada navrhuje program rokovania, ktorý predkladá synode k porade a prijatiu. Zasadá v ôsmich dňoch pred synodou.
- § 22. Návrhy, petície, sťažnosti a žaloby, o ktorých má synoda rozhodovať, je potrebné podať synodálnej rade najneskôr 14 dní pred začiatkom synody a táto ich predloží so svojím návrhom synode.
Dotazy a dodatky k materiálom predloženým synode môže pri rozprave podať každý člen synody. Bude však o nich rokované len vtedy, ak ich bude podporovať jedna tretina prítomných členov synody.
- § 23. Dôležité otázky môže synodálna rada, alebo keď sa vyskytnú počas synody tak synoda, odkázať komisii odborníkov na poradu alebo jednotlivcom k dobrozdaniu.
- § 24. O všetkých predložených predmetoch, ktoré sa prejednávajú na synode, sa radia všetci členovia na spoločnej porade.
- § 25. O všetkých otázkach sa rozhoduje väčšinou hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje predseda.
- § 26. Synoda volí každé dva roky synodálnych examinátorov a to teológov a znalcov cirkevného práva.
- § 27. Voľba synodálnej rady sa koná na konci synody.
- § 28. Synodálna rada predkladá synode rozpočet všeobecných potrieb cirkvi. Synoda rozhoduje o povolení jednotlivých položiek rozpočtu prostou väčšinou.

g/ zvolávať farské zhromaždenie, ktoré riadi predseda farskej rady;
h/ dopisovať si s inými obcami, s biskupom v záležitostiach, ktoré sa netýkajú duchovnej správy a so svetskými úradmi.

- § 40. Farského zhromaždenia sa môžu zúčastniť všetci plnoletí členovia obce, ktorí požívajú občianske práva.
- § 41. Farské zhromaždenie sa zvoláva podľa potreby, najmenej však raz za rok. Zvoláva sa najneskôr tri dni pred konaním a to spôsobom podľa miestnej obyčaje a v nedeľu, ktorá mu predchádza, pri hlavnej bohoslužbe.
- § 42. Vo všetkých otázkach rozhoduje prostá väčšina prítomných, pri rovnosti hlasov rozhoduje predseda.
- § 43. Farskému zhromaždeniu prislúcha:
- a/ voľba farára a stálych pomocných duchovných, členov farskej rady a delegátov na synodu;
  - b/ schvaľovanie rozpočtu a upravovanie príjmov farára a pomocných duchovných;
  - c/ stanovenie cirkevnej dane pre pokrytie potrieb obce;
  - d/ splnomocnenie farskej rady pre vedenie právnych sporov.
- § 44. Každá obec má právo, ak si to vyžadujú zvláštne pomery, namiesto tohoto zriadenia prijať iné. To však nesmie odporovať ustanoveniam §§ 30 - 44 a musia byť predložené synodálnej rade na schválenie. Ak synodálna rada neschválí žiadané zmeny je nutné predložiť vec na rozhodnutie najbližšej synode, pričom až do jej rozhodnutia platia rozhodnutia synodálnej rady.
- § 45. Členom cirkvi, ktorí žijú roztrúsení od cirkevnej obce sa dostane duchovnej služby od duchovného najbližšej obce do ktorej ako členovia farnosti patria.

VI. Diel

Farári a pomocní kňazi

- § 46. Nikto nesmie byť farárom alebo pomocným duchovným, kto nespĺňa požiadavky-obsiahnuté vo všeobecnom cirkevnom práve.
- § 47. Biskup nesmie nikoho vysvätiť na kňaza, kto nemá vlastnosti požadované všeobecným cirkevným právom pre dôstojnosť duchovného stavu a kto nezložil teologickú skúšku po ukončení akademického štúdia.
- § 48. Teologická skúška sa koná pred komisiou teológov a znalcov cirkevného práva pod predsedníctvom biskupa alebo ním povereného zástupcu; členov komisie menuje biskup od prípadu k prípadu z examinátorov zvolených synodou.

- § 49. Farári sú volení obcami, potvrdzovaní a biskupom. Ak sa obec domnieva, že potvrdenie bolo odoprené bezdôvodne, má právo odvolať sa na synodu.
- § 50. Farári môžu byť zbavení úradu len na základe zákonných dôvodov po formálnom vyšetrení a to synodou. Toto šetrenie spočíva vo vyšetrení sudcom ustanoveným synodálnou radou a z práva obhajovať sa a z rozsudku synodálnej rady, prípadne synody.
- Disciplinárne tresty sú:
- a/ napomenutie synodálnej rady alebo synody;
  - b/ suspenzia na dobu určitú;
  - c/ pozbavenie úradu.
- § 51. Biskup má právo so súhlasom synodálnej rady po vypočutí príslušnej farskej rady proti farárovi vysloviť suspenziu najviac do najbližšej synody. Proti tejto suspenzii má farár právo odvolať sa na synodu. Odvolanie však neruší suspenziu, ak ju vynesie biskup so súhlasom farskej rady. Ak však farská rada nesúhlasí, má biskup, ak si nepraje ustúpiť od suspenzie, nariadiť ihneď riadne vyšetrenie, s ktorým je suspenzia spojená.
- § 52. Na návrh farskej rady a so súhlasom farára môžu byť v obci ustanovení stáli pomocní duchovní; na týchto sa vzťahujú ustanovenia §§ 49, 50, 51.
- Duchovní, ktorí boli biskupom v obci dočasne ustanovení na návrh farára a farskej rady, môžu byť týmto spôsobom tiež po vyrozumení synodálnej rady kedykoľvek odvolaní. Musia byť však odvolaní, ak to prehlási za potrebné farské zhromaždenie alebo ak to navrhuje z dôležitých príčin synodálna rada.

VII. Diel

Filiálne obce

- § 53. Každá obec má právo zriaďovať filiálne obce a ich zriadenie nemôže odmietnuť, ak sa zaväzuje tvoriaca sa filiálna obec hradiť svoje potreby z vlastných prostriedkov. Oddelením filiálnej obce nesmie byť však ohrozená existencia materskej obce a teritoriálny obvod tejto obce nesmie byť pretrhnutý.
- § 54. Filiálne obce potrebujú k svojmu zriadeniu súhlas synodálnej rady a vzťahujú sa na ne ustanovenia o riadnych obciach /§§ 30 - 43,/ so zmenami a dodatkami obsiahnutými v odstavcoch nasledujúcich.
- § 55. Tie filiálne obce, ktoré nemajú duchovného správcu, budú riadené v duchovnej správe materskou obcou alebo duchovným najbližšej filiálnej obce. Takéto filiálne obce budú prispievať k príjmu duchovného správcu - pokiaľ tento plat musí byť buď úplne alebo čiastočne hrazený príspevkami členov obce - podľa počtu svojich členov, čo platí i o sociálnom a zdravotnom poistení.
- Rovnako budú prispievať na cestovné výlohy duchovného správcu a materiálne zabezpečenie bohoslužieb.
- § 56. Ustanovení duchovní v duchovnej správe filiálnych obcí sú pomocnými kňazmi mater-

skej obce a sú podriadení farárovi tejto obce, ktorý je spoluzodpovedný za riadne vedenie úradu a matrik. Sú volení dotyčnou filiálnou obcou a po schválení farskej rady a farára materskej obce sú potvrdzovaní biskupom. Pôsobnosť farára materskej obce je ustanovením takéhoto duchovného nedotknutá a zostáva zodpovedný i za záležitosti filiálnej obce.

Pre filiálnu obec môžu byť vedené zvláštne matriky, ktoré sú súčasťou matrik celej farskej obce. Výťahy z matrik sa robia v mene farára celej obce.

- § 57. Filiálna obec je povinná podať materskej obci každoročne správu o účtoch, ako i správu o stave obce a o najdôležitejších udalostiach v nej.

VIII. Diel

Záverečné ustanovenia

- § 58. Pri zániku cirkvi ako právneho subjektu určí synodálna rada spôsob majetkového vysporiadania a rozhodne ktorej dobročinnnej organizácii pripadne majetok.
- § 59. Táto ústava nadobúda platnosť dňom schválenia synodou a účinnosť dňom 1.1.1998. Táto ústava bola schválená dňa 30.11.1997.